
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

TV-3065-001/2017.

Az Állami Számvevőszék 2017. második félévi ellenőrzési terve

---

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Az Állami Számvevőszék 2017. második félévi ellenőrzési terve

Jóváhagyom:

Domokos László
Domokos László

elnök

Budapest, 2017. július

Bevezetés

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) az Alaptörvényben rögzített függetlensége alapján kizárólag a törvényeknek és az Országgyűlésnek alárendelten működik. Tevékenységét az Állami Számvevőszék elnöke által jóváhagyott ellenőrzési terv szerint, valamint az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény által meghatározott keretek között végzi. Az ÁSZ stratégiai célja, hogy szilárd szakmai alapokon álló, értékteremtő ellenőrzéseket végezzen, és ezek megtervezett hasznosulásával előmozdítsa az átláthatóságot, és megteremtse az elszámoltathatóság feltételeit a közpénzekkel, köztalánnyal való gazdálkodás terén. Ennek érdekében az ÁSZ előre meghatározott, megalapozott, összehangolt és proaktív, pozitív változásokat előmozdító ellenőrzési magatartással támogatja a felelősségteljes, a jognak következetesen érvényt szerző közigazgatás működését, így hozzájárulva a „jól irányított állam” megvalósításához és az állammenedzsment megújításához.

Az Állami Számvevőszék ellenőrzési tervének közzététele az ÁSZ átlátható működésének egyik alapköve. Az ÁSZ ellenőrzési tervét a gördülő tervezés módszerével alakítja ki, azt félévente teszi közzé és juttatja el az Országgyűlés részére. A Számvevőszék ellenőrzés-tervezési rendszerét folyamatosan fejleszti annak szem előtt tartásával, hogy az támogassa az időszerű és a közvélemény érdeklődésére számot tartó ellenőrzési témaválasztást. A tervezés a témaválasztáshoz szükséges információk folyamatos gyűjtésén, feldolgozásán és elemzésén alapul. Az ellenőrzési terv kidolgozása során alapvető cél, hogy az ellenőrzések témaválasztásuk, megközelítésük és elért eredményeik által a társadalom számára minél nagyobb hozzáadott értéket teremtsenek.

Az Állami Számvevőszék stratégiai célkitűzéseivel összhangban aktív szerepet vállal a korrupció és a csalás elleni fellépésben. **Ennek egyik fontos eszközeként az ÁSZ ellenőrzéseibe már beépítette az integritási szemlélet érvényesítésének, ellenőrzési bizonyítékokon alapuló értékelését.** Az Országgyűlés határozatban ismerte el, hogy az ÁSZ közreműködik a korrupciós kockázatok és a korrupció elleni fellépés hatékony és eredményes eszközeinek beazonosításában, alkalmazásában, valamint használatuk elterjesztésében, mindezekkel támogatva az integritás alapú közigazgatási kultúra kialakítását.

Az ÁSZ módszertani dokumentumait folyamatosan továbbfejleszti annak érdekében, hogy a korszerű és hatékony módszereket alkalmazva, hatékony erőforrás felhasználás mellett, objektív és jól hasznosítható eredményeket biztosító ellenőrzéseket folytathasson le. A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei nyilvánosak, minden érintett és érdeklődő számára hozzáférhetőek, megismerhetőek, ezzel is biztosítva az ÁSZ tevékenységének átláthatóságát.

Az ÁSZ 2017-ben, folytatva a korábbi időszak jó gyakorlatát, megfeleléségi és teljesítmény-ellenőrzési módszerek szerinti ellenőrzéseket végez. A megfeleléségi ellenőrzés alapelvei szilárd és széles körű ellenőrzés-szakmai háttérrel biztosítanak a felelős, átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás ellenőrzéséhez. A teljesítmény-ellenőrzés alapelveinek alkalmazása pedig hozzájárul a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás során az eredményesség, a hatékonyság és a gazdaságosság elvének érvényesüléséhez. 2017-ben, a hazai környezethez igazodva a teljesítményellenőrzések során, a hangsúly továbbra is az eredményesség értékelését biztosító ellenőrzés típuson van.

Az ÁSZ az ellenőrzési módszerek fejlesztésén keresztül is törekszik az ellenőrzési kapacitások minél hatékonyabb felhasználására. Ennek érdekében erősíti az egymásra épülő, kapcsolódó ellenőrzéseket, továbbá az ellenőrzések megtervezése során kiemelt figyelmet fordít a párhuzamosságok elkerülésére és a folyamatos információáramlásra.

Az ellenőrzések egy részét 2017. második félévében is a témacsoportos ellenőrzések jelentik, melyek az államháztartás különböző, jelentős részterületeinek, és az államháztartáshoz szorosan kapcsolódó, de azon kívüli szervezetek csoportjainak meghatározott témában, azonos területen, több éven keresztül, rendszeresen megújított, aktualizált programok alapján lefolytatott ellenőrzései. A témacsoportos ellenőrzések a felelős, szabályszerű közpénzfelhasználás, feladatellátás előmozdítását, a felmerülő problémák, kockázatok proaktív azonosítását teszik lehetővé. A Számvevőszék a témacsoportos ellenőrzéseihez modulárisan felépített ellenőrzési programokat készít, hogy az egyes ellenőrzöttek egyedi kockázatainak megfelelő, egyénre szabott, célzott ellenőrzési programmal történjenek az ellenőrzések. Ennek eredményeképpen a Számvevőszék ott és azt ellenőrzi, ahol, és amitől az előzetes kockázatelemzés alapján, a legnagyobb hasznosulás várható.

A közpénzfelhasználás átláthatóságának biztosítása érdekében kiemelt szerepe van a korábbi évekhez hasonlóan a zárszámadás ellenőrzésének. Ezzel összhangban 2017. második félévének egyik legfontosabb feladata a 2016-os költségvetés végrehajtása első félévben megkezdett ellenőrzésének befejezése. A feladat hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében az ÁSZ az ellenőrzést az államháztartás teljes gazdálkodásának lefedésére alkalmas, statisztikai módszerekkel támogatott módszertanon alapuló ellenőrzési modell szerint végzi el idén is.

Az ÁSZ az elmúlt években kiemelt hangsúlyt helyezett azon szervezetek, területek ellenőrzésére, amelyek az államadósság-mutató alakulása, az államháztartás hiánya és az ország versenyképessége szempontjából meghatározó jelentőségűek. Ennek nyomán az ÁSZ ellenőrzi az önkormányzatok pénzügyi- és vagyongazdálkodását, valamint integritás és belső kontrollrendszerét. Az állami és az önkormányzati tulajdonban (résztulajdonban) álló gazdasági társaságok gazdálkodásának ellenőrzése olyan területre irányul, amelynek működése jelentős hatással van az ország gazdasági teljesítményére, továbbá befolyásolhatja a kormányzati szektor hiányát, az államadósság alakulását is.

2017-ben is tovább folytatja az ÁSZ az „ellenőrzők ellenőrzését”, amelynek keretében olyan intézményeket vesz górcső alá, amelyek maguk is végeznek ellenőrzési, felügyeleti tevékenységet. Ezeknek az ellenőrzéseknek az eredményeként az ÁSZ a lehető legnagyobb hatást tudja elérni a közpénzekkel való szabályszerű, felelős és fegyelmezett gazdálkodás előmozdítása érdekében. Az ellenőrzők működésének szabályszerűségét fejlesztő javaslataival az ÁSZ hozzájárul a többi védelmi vonal erősödéséhez, ezáltal az érintett terület átlátható és elszámoltatható működéséhez.

A közpénzfelhasználás ellenőrizetlen, államháztartáson belüli és kívüli területek esetében a „fehér foltok” felszámolását szolgálja a nyilvános könyvtárak, az alapítványok gazdálkodásának, valamint az országos nemzetiségi önkormányzatok intézményeinek ellenőrzései. Az ÁSZ ellenőrzések hozzájárulnak az integritás szemlélet érvényesüléséhez. Nemzetközi együttműködés keretében több ország számvevőszékeinek összehangolt munkájával megkezdődik 2017. második félévében a középületek energiahatékonyságának értékelése.

A közpénzek felhasználása és a közvagyonnal való gazdálkodás során hangsúlyos a közpénzeket felhasználó intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenységének szabályos működése. Az államháztartás körébe tartozó vagyon kezelésének, a vagyonnal való gazdálkodásnak, a szervezetek vagyonérték-megőrző és vagyongyarapító tevékenységének ellenőrzése éppen ezért alapvető fontosságú. A témakörben kiemelt jelentőségű az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek éves rendszerességgel, törvényi kötelezettség alapján végzett értékelése.

Az Állami Számvevőszék 2017. második félévében kiemelten fókuszál a jelentős beruházásokra, és azok kockázatait is számba veszi. Az ÁSZ célja, hogy a kockázatok kezelésére már a beruházás indításakor fel tudja hívni a figyelmet. A beruházások eredményes megvalósításának támogatása érdekében az ellenőrzés kiterjed az integritási szempontok érvényesülésére és az irányítás eredményességére is.

Az ÁSZ a helyi önkormányzatok ellenőrzése keretében ellenőrzéseit azokra a területekre koncentrálja, ahol beazonosított kockázatok alapján arra a leginkább szükség van. Az ÁSZ ehhez a Magyar Államkincstár központi információs rendszerében rendelkezésre álló adatok monitorozását is alkalmazza, mellyel olyan önkormányzatokat is be tud vonni az értékelésbe, ahol eddig még nem végzett ellenőrzéseket. **A monitoring riportok kiértékelése alapján végzett ellenőrzésekkel, az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére ható kockázatok feltárásával az ÁSZ hozzájárul az önkormányzatok gazdálkodása, feladatellátása fenntarthatóságának biztosításához. Ezzel az ellenőrzési módszerrel fokozatosan növelhető az ellenőrzés alá vont önkormányzatok száma.**

Az ÁSZ törvényi felhatalmazás alapján 2017. második félévében is folytatja a költségvetési támogatásban részesülő pártok és a pártalapítványok gazdálkodásának ellenőrzését. **2014. január 1-jével módosult a párttörvény tiltott támogatásokra vonatkozó szabályozása, amely szerint tilos a jogi személyektől, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettől, más államtól, külföldi szervezettől és nem magyar állampolgár természetes személyektől származó vagyoni hozzájárulás elfogadása.** A szabályszerű gazdálkodás alapkövetelménye, hogy a párt a rá vonatkozó jogszabályi előírásokat betartsa, amelyet az ÁSZ a pártok ellenőrzése során értékelt.

A humán erőforrások megóvása, fejlesztése a nemzetgazdasági fejlődés jövőjének és a társadalmi értékek megőrzésének zálogát jelenti. Ennek szem előtt tartásával az ÁSZ 2017-ben megkezdte a gyermekétkeztetés rendszerének ellenőrzését, egészségnek és egyes kiemelt területeinek feltérképezést, a szabályszerű és a célokat megfelelően szolgáló működés értékelését.

A számvevőszéki ellenőrzések rámutatnak arra, hogy az ellenőrzött szervezetek az államháztartás számviteli rendjét mennyire fegyelmezetten tartják be. Az ÁSZ ellenőrzései során továbbra is fókuszál a belső kontrollrendszerre, amelynek megfelelő működése a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal való szabályszerű, felelős, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás előfeltétele. **2017. második félévében az ÁSZ folytatja utóellenőrzéseit, melyek visszacsatolást adnak mind a döntéshozók, mind az ellenőrzött szervezetek számára, ezáltal hozzájárulnak a szükséges intézkedések tényleges végrehajtásához és a közpénzügyek rendezettségének javulásához.**

A közpénzekkel való hatékony és fegyelmezett gazdálkodás elősegítése érdekében emellett az ÁSZ önkéntesen kitölthető öntesztekkel támogatja a közpénzt felhasználó szervezetek, intézmények szabályos működését. Az öntesztek kitöltésével a szervezet képet kaphat arról, hogy gazdálkodása, tevékenysége, irányítása, szabályozása mely területek vonatkozásában fejleszthető. Az öntesztek az [ÁSZ honlapjáról](#) letölthetők.

Az ÁSZ célja, hogy a stratégiájában foglaltakkal összhangban, ellenőrzési tevékenységének hasznosulása a társadalmi bizalom megerősítésében, az ellenőrzött szervezetek magatartásának megváltozásában, a törvényhozás jogszabály-alkotási tevékenysége támogatásában, a legfontosabb társadalmi-gazdasági kérdésekben és a közgondolkodás megváltoztatásában tetten érhető legyen.

TÉMAJEGYZÉK

(tartalomjegyzék témasorszám alapján)

1. *Önkormányzati adósságrendezés ellenőrzése* – A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásának ellenőrzése (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 1. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
2. *A Magyar Államkincstár gazdálkodásának ellenőrzése* (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 9. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
3. *A levegő minőségének védelmét szolgáló intézkedések ellenőrzése* (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 11. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
4. *Köztisztviselők ellenőrzése* (második szakasz) (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 14. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat).
5. *Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyongörzési és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése* (második szakasz, a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 15. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
6. *Az önkormányzatok gazdasági társaságai* – Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok gazdálkodásának ellenőrzése (harmadik szakasz) (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 16. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
7. *Állami tulajdonú gazdasági társaságok* – Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyongörzési és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése (harmadik szakasz) – (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 17. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
8. *Önkormányzatok belső kontrollrendszere* – Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzése (hatodik szakasz) (2017. I. félévi ellenőrzési terv 19. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat).
9. *Önkormányzatok pénzügyi monitoring alapján végzett ellenőrzése* (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 20. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
10. *Utóellenőrzések* (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 21. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
11. *A gyermekétkeztetés rendszerének ellenőrzése* (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 23. témasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)
12. *A hallgatói önkormányzatok működésének ellenőrzése* (2017. I. félévi ellenőrzési terv 24. témasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat)
13. *Az önkormányzatok gazdasági társaságai* – Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok gazdálkodásának ellenőrzése (negyedik szakasz) (2017. I. félévi ellenőrzési terv 25. témasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat)
14. *A központi alrendszer intézményei* – A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése (ötödik szakasz) (2017. I. félévi ellenőrzési terv 26. témasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat)

15. *Az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelőségének ellenőrzése* (harmadik szakasz) (2017. I. félévi ellenőrzési terv 27. témasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat)
16. *Köztestületek ellenőrzése* (harmadik szakasz) (2017. I. félévi ellenőrzési terv 29. témasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat)
17. *Önkormányzatok integritás- és belső kontrollrendszere* – Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzése (2017. I. félévi ellenőrzési terv 30. témasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat, címváltozás)
18. *Nem állami humánszolgáltatók ellenőrzése* – A humánszolgáltatást nyújtó államháztartáson kívüli köznevelési és szociális intézmények, szolgáltatók fenntartói központi költségvetésből kapott támogatásai felhasználásának ellenőrzése (harmadik szakasz) (2017. I. félévi ellenőrzési terv 31. témasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat)
19. *Alapítványok/közalapítványok gazdálkodásának ellenőrzése* (második szakasz) (2017. I. félévi ellenőrzési terv 32. témasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat)
20. *Önkormányzati adósságrendezés ellenőrzése* – A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásának ellenőrzése (második szakasz)
21. *Önkormányzatok ellenőrzése*
22. *Központi költségvetési szervek ellenőrzése*
23. *Állami tulajdonú (résztulajdonú) gazdasági társaságok ellenőrzése*
24. *Önkormányzati tulajdonú (résztulajdonú) gazdasági társaságok ellenőrzése*
25. *A Magyar Nemzeti Bank működése szabályszerűségének ellenőrzése*
26. *A nyilvános könyvtári ellátás működésének ellenőrzése*
27. *A középületek energiahatékonyságának ellenőrzése*
28. *Az országos nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában lévő intézmények gazdálkodásának ellenőrzése*

**TÖRVÉNY SZERINT ÉVES, KÉTÉVES GYAKORISÁGGAL ELVÉGZENDŐ ÉS
EGYÉB ESEMÉNYHEZ KÖTÖTT ELLENŐRZÉSEK**

29. *2016. évi zárszámadás – Magyarország 2016. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése (2017. I. félévi ellenőrzési terv 33. támasorszáma szerinti folyamatban lévő feladat)*
30. *Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységek ellenőrzése*
31. *A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2017. évi megosztásáról szóló önkormányzati rendelet felülvizsgálata*
32. *A 2016. október 2-án megtartott országos népszavazás lebonyolításához felhasznált pénzeszközök elszámolásának ellenőrzése (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 39. támasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)*
33. *Az időközi választásokra fordított pénzeszközök felhasználásának ellenőrzése (a 2017. I. félévi ellenőrzési terv 40. támasorszáma szerint folyamatban lévő feladat)*
34. *A költségvetési támogatásban részesülő pártok 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése*
  - 1 A Magyar Szocialista Párt 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 2 A Jobbik Magyarországért Mozgalom 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 3 A Lehet Más a Politika 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 4 A Demokratikus Koalíció 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 5 Az Együtt – Korszakváltók Pártja 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 6 A Magyar Liberális Párt 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 7 A Párbeszéd Magyarországért Párt 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
35. *A költségvetési támogatásban részesülő pártalapítványok 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése*
  - 1 A Táncsics Mihály Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 2 A Gyarapodó Magyarországért Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 3 Az Ökopolisz Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 4 Az Új Köztársaságért Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
  - 5 Az Együtt Magyarországért Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése

6 A	Liberális Magyarországért törvényességének ellenőrzése	Alapítvány	2015-2016.	évi	gazdálkodása
7 A	Megújuló Magyarországért törvényességének ellenőrzése	Alapítvány	2015-2016.	évi	gazdálkodása

I.

2017. MÁSODIK FÉLÉVI ELLENŐRZÉSEK

Az ellenőrzés típusa: rendszerellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATI ADÓSSÁGRENDEZÉS ELLENŐRZÉSE

A helyi önkormányzatok adósságrendezeési eljárásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy az adósságrendezeési eljárások megindítása, lefolytatása szabályszerű volt-e, az önkormányzat gazdálkodása az adósságrendezeési eljárás alatt megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, az eljárás szereplői – kiemelten a pénzügyi gondnok – a jogszabályokban foglaltak szerint jártak-e el az adósságrendezeés során, a lefolytatott adósságrendezeési eljárások elérték-e a törvényben kitűzött célokat.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzati eladósodást 2011-ig csak a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényben (Ötv.) meghatározott adósság-felvételi korlát szabályozta, a korlát megsértését azonban jogszabályok nem szankcionálták. 2012-től jelentős szigorítás lépett életbe: a korábbi passzív szabályozást a stabilitási törvény hatályba lépésével aktív kontroll váltotta fel, a törvény előírásai alapján az önkormányzatok hitelfelvételei engedélykötelessé váltak. 1996-ban a fenti adósság-felvételi korlát bevezetése mellett az önkormányzatok adósságrendezeésének szabályozására is sor került. Az adósságrendezeési eljárás részben a lakosság védelmét szolgálja azzal, hogy biztosítja a kötelező feladatokhoz való hozzájutást az önkormányzat „csődje” esetén is. Az adósságrendezeést szükségessé tevő problémák speciális pénzügyi elemekkel, a devizaalapú kötvénnyel történő finanszírozás begyűröző hatásaival, valamint az anyagi lehetőségeket meghaladó, túlméretezett fejlesztésekkel, beruházásokkal összefüggő kötelezettségvállalásokkal egészültek ki. A kiváló okok sokszínűsége mellett közös ismérvként állapítható meg a kellő szakértelem hiánya, a beruházások túlméretezése és a pénzügyi nehézségek szakszerűtlen kezelése.

Az önkormányzati alrendszer az államháztartás része, az önkormányzatok adóssága ebből következően az államadósság részét képezi. Az adósságrendezeésre vonatkozó szabályozás alapjai annak ellenére csaknem 20 éve lényegében változatlanok, hogy az önkormányzatok finanszírozásának, gazdálkodásának keretei jelentős változásokon mentek keresztül. Az adósságrendezeésre vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.) szabályozási környezete miatt is indokolt.

Az ellenőrzés alapján megfogalmazott javaslatok közvetlenül segíthetik az ellenőrzött önkormányzatok fizetőképességének helyreállítását. A helyi önkormányzatok adósságrendezeési eljárásának ellenőrzése során tett megállapításaink segítséget nyújthatnak az országgyűlés törvényhozói munkájában, hozzájárulhatnak az irányítói tevékenység erősítéséhez. Az ellenőrzés ezen felül megerősítheti egy preventív monitoring funkció kialakítását a helyi önkormányzatok fizetésektelenségének megelőzése érdekében.

Témasorszám: 2

Az ellenőrzés típusa: megfelelési és teljesítmény-ellenőrzés

A MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy a Kincstárra vonatkozó irányító szervei feladatellátás a jogszabályi előírások betartásával történt-e; a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése szabályszerű volt-e; a Kincstár pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak és belső szabályzatokban foglaltaknak; továbbá, hogy a Kincstár szervezetét, feladatait érintő átalakítás vagy átszervezés lebonyolítása szabályszerűen történt-e.

A teljesítmény-ellenőrzés feltételeinek fennállása esetén külön modul keretében kerülhet sor a gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelmények gazdálkodás folyamatában való érvényesülésének értékelésére .

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az államháztartás működésében kiemelt szerepet betöltő Kincstár feladatellátásának megfelelése az államháztartás egésze szempontjából kockázatot hordoz. A Kincstár feladatellátása, pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenysége jelentős hatást gyakorolhat a közpénzek szabályszerű felhasználására, a költségvetés egyensúlyának javítására, az államháztartás beszámolási adatainak megbízhatóságára, hatással van továbbá az állami vagyonnal való gazdálkodás minőségére.

A Kincstár működésének kiemelt jelentőségére tekintettel indokolt, hogy az ÁSZ a szervezet pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályszerűségét rendszeresen ellenőrizze. A közpénz szabályszerű elköltése mellett elvárásként fogalmazódik meg, hogy azt hatékonyan használják fel, ezért a holisztikus megközelítés szellemében a szabályszerűségi ellenőrzést teljesítmény-ellenőrzés egészítheti ki. Az ellenőrzés eredményeként javulhat a Kincstár feladatellátásának szabályozottsága, valamint a pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályszerűsége.

Kiegészítő modulként:

A KIRA és az ASP rendszer működésének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak megítélése, hogy a Kincstár a KIRA és ASP rendszereket a jogszabályi előírásoknak megfelelően szabályszerűen működteti-e, kialakították-e a rendszerek működtetését szabályozó belső utasításokat, felelősségi köröket. Az ASP rendszer esetében az önkormányzati adattárház működtetési szabályainak meghatározásával biztosították-e az adatok szabályszerű kezelését és védelmét.

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi és teljesítmény-ellenőrzés

A LEVEGŐ MINŐSÉGÉNEK VÉDELME T SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy eredményesek és hatékonyak voltak-e a levegő minőségének javítását, a légszennyezési források elleni küzdelmet célzó intézkedések.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A levegő megfelelő minőségének fenntartása határon átnyúló, folyamatosan fennálló probléma, a legfőbb szennyező általában a közlekedés, az energiaszektor, illetve a fűtés, bizonyítható továbbá a légszennyezettség és a lakosság egészségi állapota közötti összefüggés. Ezzel összhangban Magyarországon is fokozott figyelem irányul a levegő minőségének megóvására, javítására. Konceptcionális és stratégiai dokumentumok kiemelt feladatként fogalmazzák meg a levegő minőségének javításával összefüggésben elérni kívánt célokat, valamint a célkitűzések teljesítéséhez szükséges eszközök körét.

Az ellenőrzés a levegő minőségének védelmére fókuszál, kiterjed a légszennyezési források elleni küzdelem szabályozási és intézmény rendszerére, a levegő minőségének megóvását, javítását célzó hazai intézkedésekre és határon átnyúló együttműködésre, valamint a levegőtisztaság állampolgárokat közvetlenül érintő egészségügyi vonatkozásaira.

Az ellenőrzéssel a társadalom képet kaphat arról, hogy milyen intézkedéseket igényel napjaink egyik kiemelt egészségügyi kihívása, milyen jó gyakorlatok léteznek a levegő minőségének javítását érintően.

Az ellenőrzést nemzetközi párhuzamos ellenőrzés keretében tervezzük elvégezni.

Témasorszám: 4

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

KÖZTESTÜLETEK ELLENŐRZÉSE

(második szakasz)

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy a köztisztület gazdálkodása során betartotta-e a vonatkozó jogszabályi előírásokat, szabályszerűen használta-e fel a közfeladatai ellátására kapott állami támogatásokat, illetve az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyont, a köztisztületek szabályszerű működését biztosító ellenőrzési, monitoring és nyilvántartási rendszerek megfelelően működtek-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A köztisztületek közfeladatot látnak el, amelyre fokozott közérdeklődés irányul. Társadalmi elvárás a közpénzek értékelvű, rendeltetésszerű felhasználása, a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságának megteremtése, amelyhez az Állami Számvevőszék az államháztartásból nyújtott támogatások ellenőrzésével kíván hozzájárulni.

Az ellenőrzés eredményeként a törvényalkotás számára tapasztalatok állnak rendelkezésre a köztisztületek szabályozásához. Az ellenőrzöttek számára visszajelzést adhat az ellenőrzés a közfeladataik ellátására kapott állami támogatások felhasználásának szabályosságáról, esetleges hiányosságairól, míg a társadalom számára információt szolgáltat a köztisztület gazdálkodásáról és a közpénzek felhasználásáról. Az ÁSZ szervezetén belül lehetőség nyílik arra, hogy az intézmény erősítse hozzáadott értéket teremtő tevékenységét és tanácsadó szerepét.

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi ellenőrzés

**AZ ÁLLAMI TULAJDONBAN (RÉSZTULAJDONBAN) LÉVŐ GAZDÁLKODÓ
SZERVEZETEK VAGYONMEGŐRZÉSI ÉS GAZDÁLKODÁSI
TEVÉKENYSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE**

(második szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a tulajdonosi jogok gyakorlása szabályszerű volt-e; a gazdálkodó szervezet által ellátott feladat bevételei, ráfordításai elszámolásának, és vagyongazdálkodási tevékenységének szabályozása megfelelt-e a jogszabályi és a tulajdonosi előírásoknak és azok végrehajtása szabályszerű volt-e; biztosítva volt-e a közfeladatok átláthatósága és elszámoltathatósága érdekében a közszolgáltatás díjának megalapozottsága szabályszerű önköltségszámítással; a vagyenváltozást eredményező döntések esetében a tulajdonosi jogok gyakorlója és a gazdálkodó szervezet szabályszerűen jártak-e el, a gazdálkodó szervezet épített-e ki és működtetett-e információs rendszert a szabályszerű vagyongazdálkodás érdekében.

Kiegészítő modul ellenőrzési célja annak megítélése, hogy a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek gazdálkodásának a kormányzati szektor hiányára és az államadóságra befolyással bíró elemei a jogszabályi előírásoknak megfelelnek-e. Külön modul keretében elvégezhető annak értékelése is, hogy az irányítói teljesítményértékelési rendszerek kialakítása és működtetése megfelelő volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Európai Unióban 1994. év óta hatályos túlzott hiány eljárás mindig kihívást jelentett a tagállamok számára. Kiemelten fontosak a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek.

Az állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek ellenőrzése kiemelten fontos a nemzeti vagyon megőrzése, megóvása érdekében. Gazdálkodásuk jellemzően a közérdeklődés és a média figyelmének középpontjában áll, amihez hozzájárul a gazdálkodásuk körébe tartozó – közvetlen vagy közvetett állami tulajdonú, tehát végső soron a nemzeti vagyon részét képező – vagyon nagysága, illetve az általuk ellátott közszolgáltatások minősége és hatékonysága. A közszolgáltatási árképzés megalapozottsága és az éves elszámoltatás feltételeinek kialakítása a megrendelő és az állami tulajdon ellenőrzése során nagy hangsúlyt kap. A közszolgáltatás árában és annak támogatásában meg kell jelennie az önköltségszámítás szempontjainak, amely biztosítja a működés fenntarthatóságát (eszközpótlást) is.

Az ellenőrzés rámutathat az állami tulajdonú közszolgáltatást végző gazdálkodó szervezetek gazdálkodási tevékenységével, valamint az államháztartásból származó források felhasználásával kapcsolatos jó gyakorlatokra és szabálytalanságokra. Felhívhatja a figyelmet a jogszabályi követelmények teljesítéséhez szükséges feltételek hiányosságaira, hozzájárulhat az államháztartáson kívüli, de (közvetlenül vagy közvetve) állami vagyont használó gazdálkodó szervezetek tevékenységének átláthatóságához. Ellenőrzésünk eredményeképpen javaslatainkkal, megállapításainkkal hozzájárulhatunk a közvagyonnal való gazdálkodás átláthatóságának, elszámoltathatóságának javításához.

Témasorszám: 6

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI TÁRSASÁGAI

Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok gazdálkodásának ellenőrzése (harmadik szakasz)

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy az önkormányzat vagyongazdálkodási tevékenysége során szabályszerűen gyakorolta-e tulajdonosi jogait; a gazdasági társaság szabályozottsága, gazdálkodása és vagyongazdálkodási tevékenysége, bevételeinek és ráfordításainak elszámolása megfelelt-e a jogszabályi és tulajdonosi előírásoknak; a gazdasági társaság kötelezettségállománya jelent-e kockázatot a működésre, valamint a gazdálkodás átláthatósága és elszámoltathatósága érdekében biztosítva volt-e a szolgáltatás díjának megalapozottsága szabályszerű önköltségszámítással.

Az ellenőrzés célja továbbá annak megítélése, hogy a kormányzati szektorba sorolt önkormányzati tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek gazdálkodásának a kormányzati szektor hiányára és az államadóságra befolyással bíró elemei a jogszabályi előírásoknak megfeleltek-e.

Az ellenőrzés külön modul keretében kiegészülhet a vezetői teljesítmény értékelésével.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzatok többségi tulajdonában álló gazdasági társaságok ellenőrzése kiemelten fontos a vagyon megőrzése, megóvása érdekében, valamint a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő önkormányzati tulajdonú gazdálkodó szervezetek esetében, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek. A feladatellátás költségeinek, ráfordításainak alakulása a lakosság széles rétegét érinti.

Ellenőrzéseink feltárhatják, hogy az önkormányzat a feladatellátásához rendelt vagyon működtetését a tulajdonostól elvárható gondossággal végezte-e, a feladatot ellátó gazdasági társaság a szolgáltatási szerződésben foglaltak betartásával biztosította-e a feladat ellátását. Az ellenőrzés eredményeként meghatározhatóvá válnak a költségvetési hiányt befolyásoló szervezetek kockázatai, lehetővé válik ezen kockázatok csökkentése. Az ellenőrzés rávilágíthat arra, hogy a gazdasági társaság a vagyon használatával biztosította-e a szolgáltatás folytatásának feltételeit, az önkormányzat tulajdonosi felügyelete hozzájárult-e a szabályszerű gazdálkodáshoz és feladatellátáshoz. A megállapítások alapján megfogalmazott számvevőszéki javaslatok hasznosítása elősegítheti a meglévő hibák megszüntetését. A jó gyakorlatok bemutatásával az ÁSZ hozzájárulhat a követendő megoldások megismertetéséhez, terjesztéséhez.

Amennyiben azt az egyes területeken beazonosított kockázatok indokolják, az ellenőrzés eltérő tartalommal és ellenőrzött időszakkal kerül lefolytatásra.

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

ÁLLAMI TULAJDONÚ GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK

Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyonmegőrzési és gazdálkodási tevékenységének ellenőrzése

(harmadik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a tulajdonosi jogok gyakorlása szabályszerű volt-e; a gazdálkodó szervezet szabályozottsága, gazdálkodása és vagyongazdálkodási tevékenysége megfelelt-e a jogszabályi és a tulajdonosi előírásoknak; biztosítva volt-e a közfeladatok átláthatósága és elszámoltathatósága érdekében a közszolgáltatás díjának megalapozottsága szabályszerű önköltségszámítással; a vagyonváltozást eredményező döntések esetében a tulajdonosi jogok gyakorlója és a gazdálkodó szervezet szabályszerűen jártak-e el.

Az ellenőrzés célja továbbá annak megítélése, hogy a kormányzati szektorba sorolt állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek gazdálkodásának a kormányzati szektor hiányára és az államadósságra befolyással bíró elemei a jogszabályi előírásoknak megfeleltek-e.

Az ellenőrzés külön modul keretében kiegészülhet a vezetői teljesítmény értékelésével.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Európai Unióban 1994. óta hatályos túlzott hiány eljárás kihívást jelent a tagállamok számára. Kiemelten fontosak a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek.

Az állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek ellenőrzése kiemelten fontos a nemzeti vagyon megőrzése, megóvása érdekében. Gazdálkodásuk jellemzően a közérdeklődés és a média figyelmének középpontjában áll, amihez hozzájárul a gazdálkodásuk körébe tartozó – közvetlen vagy közvetett állami tulajdonú, tehát végső soron a nemzeti vagyon részét képező – vagyon nagysága, illetve az általuk ellátott közszolgáltatások minősége és hatékonysága. A közszolgáltatási árképzés megalapozottsága és a rendszeres elszámoltatás feltételeinek kialakítása az ellenőrzése során nagy hangsúlyt kap. A közszolgáltatás árában és annak támogatásában meg kell jelennie az önköltségszámítás szempontjainak, amely biztosítja a működés fenntarthatóságát (eszközpótlást) is.

Az ellenőrzés rámutathat az állami tulajdonú közszolgáltatást végző gazdálkodó szervezetek gazdálkodási tevékenységével, valamint az államháztartásból származó források felhasználásával kapcsolatos jó gyakorlatokra és szabálytalanságokra. Felhívhatja a figyelmet a jogszabályi követelmények teljesítéséhez szükséges feltételek hiányosságaira, hozzájárulhat az államháztartáson kívüli, de (közvetlenül vagy közvetve) állami vagyont használó gazdálkodó szervezetek tevékenységének átláthatóságához. Ellenőrzésünk eredményeképpen javaslatainkkal, megállapításainkkal hozzájárulhatunk a közvagyonnal való gazdálkodás átláthatóságának, elszámoltathatóságának javításához.

Témasorszám: 8

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATOK BELSŐ KONTROLLRENDSZERE

Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzése

(hatodik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy szabályszerűen történt-e az önkormányzat belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése, az biztosította-e az önkormányzatnál a közpénzfelhasználás szabályosságát, a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű és felelős gazdálkodást, a beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségek szabályszerű teljesítését. Az ellenőrzés keretében értékeljük az önkormányzat korrupciós kockázatainak kezelését szolgáló integritás kontrollok kiépítettségét és az integritás szemlélet érvényesülését.

Egyes, kockázatelemzéssel kiválasztott önkormányzatok ellenőrzése az elszámoltathatóság és a fegyelmezett, felelős gazdálkodás követelményeire figyelemmel kiegészülhet az önkormányzat feladatellátása, illetve gazdálkodása kapcsán kockázatosnak minősített területek, így pl. az önkormányzatok egyes befektetési döntéseinek, valamint az ehhez kapcsolódó folyamatok szabályozottságának és szabályos végrehajtásának külön modul keretében történő értékelésével. A modul ellenőrzésének időtávja eltérhet a belső kontrollrendszer ellenőrzésének időtávjától.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ellenőrzés eredményeképpen a törvényalkotás számára összegzett tapasztalatok állnak rendelkezésre a belső kontrollrendszer önkormányzati területen való kialakításáról, működtetéséről és hatásairól. Az ellenőrzés az ellenőrzött számára visszajelzést ad a belső kontrollrendszer kialakításában és működésében lévő hiányosságokról, javaslataival hozzájárul azok kiküszöböléséhez. Az ellenőrzés megállapításait és javaslatait más szervezetek is hasznosíthatják a rendezett gazdálkodási keretek kialakításához. A társadalom számára jelzi, hogy közpénz nem maradhat ellenőrizetlenül, az ÁSZ értékteremtő rend kialakításához és megőrzéséhez hozzájáruló tevékenysége pozitív hatással lesz a szervezetről kialakított összkép formálásában.

A korábbi évek ellenőrzési tapasztalatai alapján fennáll a lehetősége annak, hogy a külső és belső kontroll rendszerek nem működtek minden esetben megfelelően, és az önkormányzatok befektetési döntései, továbbá az azokhoz kapcsolódó intézkedések nem teljes mértékben szabályszerűen történtek. Magyarország Alaptörvénye az önkormányzatoktól is elvárja a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvének érvényesítését. A nemzeti vagyonról szóló törvény szerint a nemzeti vagyonnal felelős módon, rendeltetészerűen kell gazdálkodni.

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATOK PÉNZÜGYI MONITORING ALAPJÁN VÉGZETT ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: az önkormányzatok központi információs rendszerében szereplő adatok értékelése alapján beazonosított kockázatok kezelésének előmozdítása.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ stratégiájában célul tűzte ki, hogy az önkormányzatok ellenőrzése során azok pénzügyi-gazdasági helyzetét értékeli, kockázatait feltárja, valamint az ellenőrzések helyszíneit objektív mutatószámrendszer alapján választja ki. Az ÁSZ stratégiai céljai közt szerepel, hogy új megközelítésű, elemzéssel alátámasztott mintavétellel, illetve ellenőrzési eljárásokkal csökkentse a helyszíni ellenőrzések számát.

A monitoring rendszer az önkormányzatok éves költségvetési beszámolójának, időközi költségvetési jelentéseinek és mérlegjelentéseinek a központi információs rendszerben szereplő adatai értékelése alapján jelzi, hogy melyek azok az önkormányzatok, és melyek azok a területek, ahol olyan kedvezőtlen gazdasági folyamatok, vagy gazdasági események következtek be, amelyek ellenőrzés lefolytatását teszik indokolttá. Az ellenőrzés végrehajtására az önkormányzati alrendszerrel készített monitoring riportok, valamint az önkormányzatok által tanúsítványok keretében szolgáltatott adatok, információk felhasználásával kerül sor. Ennek az egyszerűsített ellenőrzési módszernek az eredményeként az ÁSZ olyan önkormányzatokat is be tud vonni az értékelésbe, ahol korábban nem végzett ellenőrzéseket, és kapacitásainak leghatékonyabb kihasználásával a kockázatokra fókuszáltnak a lehető legnagyobb lefedettséget képes biztosítani az önkormányzati alrendszer területén.

Az ÁSZ ellenőrzéseivel hozzájárul az önkormányzatok szabályszerű, fenntartható működéséhez, valamint a „jó kormányzáshoz” azzal, hogy rámutat az önkormányzatok működésének és gazdálkodásának kockázatos területeire, egyben javaslatot tesz azok módosítására.

Témasorszám: 10

Az ellenőrzés típusa: megfelelősségi ellenőrzés

UTÓELLENŐRZÉSEK

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy a számvevőszéki jelentésben foglalt intézkedést igénylő megállapításokkal összhangban készített intézkedési tervben meghatározott feladatokat az ellenőrzött szervezet végrehajtotta-e. Az utóellenőrzéssel érintett intézkedések végrehajtása elmaradásának következtében továbbra is fennálló szabálytalanság esetén az ellenőrzés értékeli a közpénzek, közvagyon veszélyeztettségét.

Az ellenőrzés indokltsága és várható eredménye: A számvevőszéki jelentések intézkedést igénylő megállapításaihoz és javaslataihoz kapcsolódóan az ÁSZ törvény 33. § (1) bekezdése értelmében az ellenőrzött szervezet vezetője intézkedési tervet köteles összeállítani, és az Állami Számvevőszék részére megküldeni. Az Állami Számvevőszék által befogadott intézkedési tervben foglaltak megvalósítását – az ÁSZ törvény 33. § (7) bekezdésében foglaltak alapján – az Állami Számvevőszék utóellenőrzés keretében ellenőrizheti. Az utóellenőrzések keretében – az intézkedések értékelése során – az Állami Számvevőszék figyelembe veszi az ellenőrzött szervezetek működési feltételeiben, valamint a jogszabályi előírásokban bekövetkezett változásokat.

Az intézkedések végrehajtásával az adott terület szabályszerű működése vonatkozásában a kockázatok csökkenhetnek, azonban hosszabb távon az intézkedési tervben foglaltak végrehajtásával önmagában nem szűnnek meg, csak akkor, ha beépülnek az ellenőrzött szervezet működésébe, azokat folyamatosan karban tartják, figyelembe véve, illetve kezelve a változásokat. Emellett az intézkedések végrehajtásáig újabb kockázatok merülhetnek fel a szabályszerű működés vonatkozásában, amelyek kezelése szintén kiemelten fontos az ellenőrzött szervezet számára.

Az ellenőrzött szervezet vezetője által készített intézkedési tervekben foglalt feladatok hiányos, illetve késedelmes végrehajtása, vagy annak elmaradása a szabályszerűség és a felelős vezetői magatartás vonatkozásában kockázatot hordoz, ami azt mutatja, hogy az ellenőrzések során feltárt hibák, hiányosságok és szabálytalanságok kezelése nem kapott kellő hangsúlyt. Az utóellenőrzés során is fennálló szabálytalanságok esetén a közpénz, közvagyon veszélyeztettségi kockázat valószínűsített hatásának értékelése további intézkedéseket vonhat maga után.

Az Állami Számvevőszék utóellenőrzési rendszere fokozza a fegyelmet, és igazolja, hogy a közpénzzel való gazdálkodás során nem lehet kitérni a szabályos működés felelőssége elől.

Az utóellenőrzéseket önállóan, vagy ellenőrzéshez kapcsolódóan, annak részeként végezzük.

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi és teljesítmény-ellenőrzés

A GYERMEKÉTKEZTETÉS RENDSZERÉNEK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatellátás ellenőrzése. Ennek keretében annak megállapítása, hogy megtörtént-e a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatok szabályszerű kialakítása és a feladatellátás szabályszerű volt-e; az állami támogatások és pályázati források felhasználása szabályszerű, az állami finanszírozás keretében megfogalmazott követelmények teljesítése eredményes volt-e. A gyermekétkeztetések kapcsolatos költségek és a kötelezettek részéről fizetendő térítési díjak meghatározása, valamint a térítési díjak beszedése szabályszerű, a díjhátralékok beszedése eredményes volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: a gyermekétkeztetés, az abban résztvevők számossága, a közpénz nagysága és nem utolsó sorban a gyermekek életkoruknak megfelelő mennyiségű és minőségű étellel való ellátása és ezzel összefüggésben az egészség megőrzése miatt a társadalom figyelmének a középpontjában áll.

A gyermekétkeztetésben reform zajlik, amelynek sikere abban rejlik, hogy a gyermekétkeztetés rendszerében résztvevők a célokat szem előtt tartó intézkedéseket hozzanak úgy, hogy a visszacsatoló mechanizmusokon keresztül folyamatosan nyomon követik a rendszerben zajló folyamatokat, és indokolt esetben változtatásokat eszközölnek. 2013. január 1-jétől kötelező önkormányzati feladat lett a település közigazgatási területén a gyermekétkeztetés biztosítása. A 2014. évben a gyermekétkeztetés finanszírozása átalakult: feladatalapú támogatási rendszer került bevezetésre, figyelemmel a rászoruló gyermekek szociális helyzetére.

Az ellenőrzés megállapításai a jogalkotó, a társadalom, az ellenőrzött szervezetek és az ÁSZ számára egyaránt hasznos információkkal szolgálhatnak.

Témasorszám: 12

Az ellenőrzés típusa: megfelelési és teljesítmény-ellenőrzés

A HALLGATÓI ÖNKORMÁNYZATOK MŰKÖDÉSÉNEK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: A hallgatói önkormányzatok működése, a működéséhez biztosított anyagi eszközök, állami támogatás és saját bevételek felhasználása szabályszerűségének ellenőrzése, a felsőoktatási intézmények törvényben előírt ellenőrzési kötelezettsége teljesítésének értékelése. A teljesítmény-ellenőrzés keretében a gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelmények gazdálkodás folyamatában való érvényesülését értékeljük.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A felsőoktatási intézményekben (annak részeként) a hallgatói érdekek képviselőit hallgatói önkormányzatok működnek. A hallgatói önkormányzat működéséhez és feladataik elvégzéséhez a felsőoktatási intézmény biztosítja a feltételeket, amelynek jogszerű felhasználását, a hallgatói önkormányzat törvényes működését ellenőrizni köteles. A hallgatói önkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja a felsőoktatási intézmény helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza a felsőoktatási intézmény működését.

A felsőoktatási stratégia egyik célkitűzése a hallgatói önkormányzati rendszer újraszabályozása. Ennek keretében kiemelt szerepet szán a hallgatói önkormányzatoknak a felsőoktatási intézményekben.

A hallgatói önkormányzatok működését, a működéséhez biztosított anyagi eszközök, állami támogatás és saját bevételek felhasználását az ÁSZ még nem ellenőrizte. Az ellenőrzés hozzájárulhat a hallgatói önkormányzatok működésének megismeréséhez, a rájuk vonatkozó szabályozás hiányosságainak feltárásához, orvoslásához.

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi és teljesítmény-ellenőrzés

AZ ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI TÁRSASÁGAI

Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok gazdálkodásának ellenőrzése

(negyedik szakasz)

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy az önkormányzat vagyongazdálkodási tevékenysége során szabályszerűen gyakorolta-e tulajdonosi jogait; a gazdasági társaság szabályozottsága, gazdálkodása és vagyongazdálkodási tevékenysége, bevételeinek és ráfordításainak elszámolása megfelelt-e a jogszabályi és tulajdonosi előírásoknak; a gazdasági társaság kötelezettségállománya jelent-e kockázatot a működésre, valamint a gazdálkodás átláthatósága és elszámoltathatósága érdekében biztosítva volt-e a szolgáltatás díjának megalapozottsága szabályszerű önköltségszámítással.

Az ellenőrzés célja továbbá annak megítélése, hogy a kormányzati szektorba sorolt önkormányzati tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek gazdálkodásának a kormányzati szektor hiányára és az államadóságra befolyással bíró elemei a jogszabályi előírásoknak megfeleltek-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzatok többségi tulajdonában álló gazdasági társaságok ellenőrzése kiemelten fontos a vagyon megőrzése, megóvása érdekében, valamint a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő önkormányzati tulajdonú gazdálkodó szervezetek esetében, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek. A feladatellátás költségeinek, ráfordításainak alakulása a lakosság széles rétegét érinti.

Ellenőrzéseink feltárhatják, hogy az önkormányzat a feladatellátásához rendelt vagyon működtetését a tulajdonostól elvárható gondossággal végezte-e, a feladatot ellátó gazdasági társaság a szolgáltatási szerződésben foglaltak betartásával biztosította-e a feladat ellátását. Az ellenőrzés eredményeként meghatározhatóvá válnak a költségvetési hiányt befolyásoló szervezetek kockázatai, lehetővé válik ezen kockázatok csökkentése. Az ellenőrzés rávilágíthat arra, hogy a gazdasági társaság a vagyon használatával biztosította-e a szolgáltatás folytatásának feltételeit, az önkormányzat tulajdonosi felügyelete hozzájárult-e a szabályszerű gazdálkodáshoz és feladatellátáshoz. A megállapítások alapján megfogalmazott számvevőszéki javaslatok hasznosítása elősegítheti a meglévő hibák megszüntetését. A jó gyakorlatok bemutatásával az ÁSZ hozzájárulhat a követendő megoldások megismertetéséhez, terjesztéséhez.

Amennyiben azt az egyes területeken beazonosított kockázatok indokolják, az ellenőrzés eltérő tartalommal és ellenőrzött időszakokkal kerül lefolytatásra. Indokolt esetben az ellenőrzési program moduljai (vagyon, pénzügy, belső kontroll és teljesítmény) csak a kockázatosnak ítélt területekre fókuszálva, nem teljeskörűen kerülnek végrehajtásra.

Az ellenőrzés külön modul keretében kiegészülhet a vezetői teljesítmény értékelésével.

Témasorszám: 14

Az ellenőrzés típusa: megfelelési és teljesítmény-ellenőrzés

A KÖZPONTI ALRENDSZER INTÉZMÉNYEI

A központi alrendszer egyes intézményei pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzése (ötödik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy az ellenőrzött intézményre vonatkozó irányító szervei feladatellátás a jogszabályi előírások betartásával történt-e; az intézménynél a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése szabályszerű volt-e; az intézmény pénzügyi és vagyongazdálkodása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak és belső szabályzatainak; az intézmény átalakításának vagy átszervezésének lebonyolítása szabályszerűen történt-e. Az ellenőrzés keretében értékeli az intézmény korrupciós kockázatainak kezelését szolgáló integritás kontrollok kiépítettségét és az integritás szemlélet érvényesülését. A teljesítmény-ellenőrzés feltételeinek fennállása esetén külön modul keretében kerülhet sor a gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi követelmények gazdálkodás folyamatában való érvényesülésének értékelésére.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ tv. 1. § (3) bekezdése alapján „az Állami Számvevőszék általános hatáskörrel végzi a közpénzekkel és az állami és önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodás ellenőrzését”, az 5. § (3) bekezdése szerint az ÁSZ ellenőrzi az államháztartásból származó források felhasználását a központi költségvetésből gazdálkodó szervezeteknél, intézményeknél.

A közpénzek felhasználásában meghatározó, központi alrendszerbe tartozó intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenységük és/vagy feladatellátásuk súlya miatt jelentős hatást gyakorolhatnak a költségvetés egyensúlyának fenntartására. Hatással vannak továbbá az állami vagyonnal való gazdálkodás minőségére, a kormányzati (szak)politikák végrehajtására, illetve közfeladat ellátásuk vonatkozásában az állampolgárok életminőségére, jogaik és kötelezettségeik gyakorlására. Indokolt ezért, hogy az ÁSZ ezen intézmények pénzügyi és vagyongazdálkodását, az esetleges átalakulások szabályszerűségét rendszeresen ellenőrizze.

Az ellenőrzések eredményeként nemcsak az ellenőrzött intézmények gazdálkodása javulhat, hanem átfogó képet kaphatunk a központi alrendszerbe tartozó költségvetési szervek gazdálkodásának hiányosságairól, de a jó gyakorlatokról is. Ellenőrzéseivel, javaslataival és megállapításaival az ÁSZ elősegítheti a költségvetési szervek pénzügyi és vagyongazdálkodása szabályozásának javítását.

Amennyiben azt az egyes területeken beazonosított kockázatok indokolják, az ellenőrzés eltérő tartalommal és ellenőrzött időszakokkal kerül lefolytatásra. Indokolt esetben az ellenőrzési program moduljai (vagyon, pénzügy, belső kontroll és teljesítmény) csak a kockázatosnak ítélt területekre fókuszálva, nem teljeskörűen kerülnek végrehajtásra.

Az ellenőrzés külön modul keretében kiegészülhet a vezetői teljesítmény értékelésével.

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

AZ ÖNKORMÁNYZATOK PÉNZÜGYI ÉS VAGYONGAZDÁLKODÁSA MEGFELELŐSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

(harmadik szakasz)

Az ellenőrzés célja: az önkormányzat pénzügyi és vagyoni helyzetének, a gazdálkodás szabályosságának értékelése a költségvetési tervezés, a pénzügyi egyensúly megteremtése, az éves költségvetési beszámolás, a vagyongazdálkodás, a vagyon számbavétele, a gazdasági események elszámolása, és a pénzgazdálkodás szabályszerűsége alapján. Az ellenőrzés keretében értékeljük az önkormányzat korrupciós kockázatainak kezelését szolgáló integritás kontrollok kiépítettségét és az integritás szemlélet érvényesülését.

Az ellenőrzés indokoltága és várható eredménye: Az államháztartás önkormányzati alrendszerének közpénz felhasználása, az önkormányzatok által ellátott közfeladatok és önként vállalt feladatok sokrétűsége, valamint a feladatellátáshoz rendelt vagyon nagyságrendje indokolja, hogy az ÁSZ ellenőrzéseket folytasson a pénzügyi és vagyongazdálkodás területén. Az ÁSZ folyamatosan végzi az önkormányzatok pénzügyi és vagyongazdálkodásának ellenőrzését. Az elmúlt időszakban az önkormányzati gazdálkodás kockázatai beépítésre kerültek az ellenőrzött önkormányzatok kiválasztási rendszerébe. Az ellenőrzések tapasztalatai megmutatták, hogy továbbra is indokolt az egyrészt elemző, értékelő, a pénzügyi helyzet kockázatát is minősítő, másrészt a pénzügyi és vagyongazdálkodási tevékenység szabályszerűségét értékelő ÁSZ ellenőrzések folytatása.

Ellenőrzéseink hozzájárulnak az önkormányzatok felelős és fenntartható gazdálkodásához, pénzügyi helyzetének pontosabb megítéléséhez azáltal, hogy a pénzügyi helyzetet a vagyoni helyzettel együttesen értékeljük. Feltárjuk az önkormányzati gazdálkodást meghatározó szabályozások hiányosságait, a szabályozással nem érintett gazdálkodási területeket, valamint a pénzügyi és vagyongazdálkodás esetleges szabálytalanságait. Beazonosítjuk a pénzügyi egyensúlyi helyzet megbomlásának okait. Értékeljük a pénzügyi egyensúly érvényesülését, az adósságállomány alakulását.

A pénzügyi és vagyongazdálkodás szabályszerűségének ellenőrzése eredményeként tett megállapítások, javaslatok hasznosításával javul az önkormányzat gazdálkodásának szabályozottsága, valamint a „jó gyakorlatok” terjesztésén keresztül azok az önkormányzatok is átvehetik a pozitív példákat, ahol nem végez ellenőrzést az ÁSZ. Ellenőrzéseink eredményeképpen javaslatokat fogalmazhatunk meg az önkormányzatok pénzügyi egyensúlya fenntartásával kapcsolatos problémák rendszerszemléletű kezelésére, felszámolására.

Amennyiben azt az egyes területeken beazonosított kockázatok indokolják, az ellenőrzés eltérő tartalommal és ellenőrzött időszakokkal kerül lefolytatásra. Indokolt esetben az ellenőrzési program moduljai (vagyon és pénzügy) csak a kockázatosnak ítélt területekre fókuszálva, nem teljeskörűen kerülnek végrehajtásra.

Témasorszám: 16

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

KÖZTESTÜLETEK ELLENŐRZÉSE

(harmadik szakasz)

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy a köztisztület gazdálkodása során betartotta-e a vonatkozó jogszabályi előírásokat, szabályszerűen használta-e fel a közfeladatai ellátására kapott állami támogatásokat, illetve az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyont, a köztisztületek szabályszerű működését biztosító ellenőrzési, monitoring és nyilvántartási rendszerek megfelelően működtek-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A köztisztületek közfeladatot látnak el, amelyre fokozott közérdeklődés irányul. Társadalmi elvárás a közpénzek értékelvű, rendeltetésszerű felhasználása, a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságának megteremtése, amelyhez az Állami Számvevőszék az államháztartásból nyújtott támogatások ellenőrzésével kíván hozzájárulni.

Az ellenőrzés eredményeként a törvényalkotás számára tapasztalatok állnak rendelkezésre a köztisztületek szabályozásához. Az ellenőrzöttek számára visszajelzést adhat az ellenőrzés a közfeladataik ellátására kapott állami támogatások felhasználásának szabályosságáról, esetleges hiányosságairól, míg a társadalom számára információt szolgáltat a köztisztület gazdálkodásáról és a közpénzek felhasználásáról. Az ÁSZ szervezetén belül lehetőség nyílik arra, hogy az intézmény erősítse hozzáadott értéket teremtő tevékenységét és tanácsadó szerepét.

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATOK INTEGRITÁS- ÉS BELSŐ KONTROLLRENDSZERE

Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának és működtetésének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy szabályszerűen történt-e az önkormányzatok belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése, az biztosította-e az önkormányzatoknál a közpénzfelhasználás szabályosságát, a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű és felelős gazdálkodást, a beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségek szabályszerű teljesítését. Az ellenőrzés keretében értékeljük az önkormányzatok korrupciós kockázatainak kezelését szolgáló integritás kontrollok kiépítettségét és az integritás szemlélet érvényesülését

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A belső kontrollrendszer azt a célt szolgálja, hogy az államháztartás szervei működésük és gazdálkodásuk során a tevékenységeket szabályszerűen, gazdaságosan, hatékonyan, eredményesen hajtsák végre, teljesítsék elszámolási kötelezettségeiket és megvédjék az erőforrásokat a veszteségektől, a károktól, a nem rendeltetésszerű használatától. A belső kontrollrendszer magában foglalja mindazon szabályokat, eljárásokat, gyakorlati módszereket és szervezeti struktúrákat, kockázatkezelési technikákat, kontrolltevékenységeket, amelyek segítséget nyújtanak a szervezetnek céljai eléréséhez. A belső kontrollrendszer szabályozása háromszintű, a törvényi előírásokat az Áht. és a Mötv., a rendeleti szintű szabályozást az Ávr. és a Bkr. tartalmazza, amelyeket útmutatói szinten az NGM által kiadott standardok és kézikönyvek támogatnak.

A megfelelő belső kontrollrendszer jelentősen csökkenti a hibák és szabálytalanságok kockázatát. Az ÁSZ célja, hogy javuljon az ellenőrzött önkormányzatok belső kontrollrendszerének szabályozottsága, működésének megfelelése, szabályszerűsége, hozzájárulva ezzel az egyensúlyi helyzet fenntarthatóságának biztosításához, biztosítva az önkormányzatnál a közpénzfelhasználás szabályosságát, a közpénzekkel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodást. Az ÁSZ ellenőrzés tapasztalatai nem csupán a közvetlenül ellenőrzött önkormányzatokat támogatják, hanem a „jó gyakorlat” elterjesztésével azok az önkormányzatok is átvehetik a pozitív példákat, ahol nem végez ellenőrzést az ÁSZ.

Témasorszám: 18

Az ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

NEM ÁLLAMI HUMÁNSZOLGÁLTATÓK ELLENŐRZÉSE

A humánszolgáltatást nyújtó államháztartáson kívüli köznevelési és szociális intézmények, szolgáltatók fenntartói központi költségvetésből kapott támogatásai felhasználásának ellenőrzése

(harmadik szakasz)

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a nem állami, nem önkormányzati köznevelési és szociális intézmények fenntartói központi költségvetésből kapott támogatásainak felhasználása szabályszerű volt-e, a támogatások igénylése, évközi módosítása és év végi elszámolása megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A köznevelési és szociális feladatokat ellátó nem állami intézményfenntartók részére közfeladataik ellátására évente jelentős összegű pénzügyi támogatást biztosítottak a mindenkori költségvetési törvények a bennük megfogalmazott feltételek mellett. A felhasználható állami támogatások Kvtv.¹ szerinti előirányzata 2014. – 2016. években együtt 753 Mrd Ft volt. A 2013. évben jelentős változások következtek be a normatív finanszírozás rendszerében. Az Országgyűlés elfogadta a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényt, amely jelentősen átalakította a korábbi finanszírozási rendszert 2013 szeptemberétől. Módosították a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt is, amely – többek között – 2012. január 1-jei hatállyal megfogalmazta a finanszírozási rendszerbe történő befogadással összefüggő szabályokat. Az ellenőrzés a finanszírozási rendszerben 2011-2015 között bekövetkezett változásokra, azok közfeladat ellátásra gyakorolt hatására fókuszál a költségvetési támogatásokat felhasználó államháztartáson kívüli szervezetek körében. Javasolataival hozzájárulhat az említett rendszerek szabályszerű támogatás felhasználásához, növelheti a társadalmi-gazdasági döntések megfelelőségét, amely a „jó kormányzás” feltétele. Az ellenőrzés indokoltságát az is alátámasztja, hogy az ÁSZ még nem ellenőrizte átfogóan ezt a területet.

A holisztikus megközelítés jegyében az ellenőrzés keretében egyedi kockázatelemzés alapján kiválasztott fenntartóknál és intézményeiknél értékeljük az államháztartáson kívüli köznevelési és szociális tevékenységhez kapcsolódó támogatások felhasználásának megfelelőségét.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

**ALAPÍTVÁNYOK/KÖZALAPÍTVÁNYOK GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE
(második szakasz)**

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az alapítvány/közalapítvány gazdálkodása során betartotta-e a vonatkozó jogszabályi előírásokat, szabályszerűen használta-e fel a kapott költségvetési támogatásokat, az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyont használata, hasznosítása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt-e, az alapítvány működését szolgáló ellenőrzési, monitoring és nyilvántartási rendszerek szabályszerűen működtek-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ az ÁSZ tv. 5. § (3) bekezdése alapján, az államháztartásból származó források felhasználásának keretében 2016-ban megkezdte, és következetesen folytatja az alapítványok, közalapítványok gazdálkodásának ellenőrzését. E jogszabályi felhatalmazás szerint azokat az alapítványokat, közalapítványokat ellenőrizheti, amelyek az államháztartásból nyújtott támogatásban vagy az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyonban részesültek. Ezekben az esetekben az érintett szervezetek gazdálkodási tevékenységének egésze ellenőrizhető. Az ellenőrzések eredményeként tovább csökken a közpénzfelhasználás ellenőrizetlen területeinek száma.

Az ÁSZ Stratégiájában rögzített célkitűzése, hogy az államháztartáson kívülre nyújtott költségvetési támogatások és az ingyenes vagyonyjuttatás ellenőrzésével hozzájáruljon ahhoz, hogy a közpénzeket a civil szervezetek is átlátható módon használják fel.

Az ÁSZ, mint az Országgyűlés legfőbb ellenőrző szerve a gazdálkodás szabályszerűségének bemutatásával hozzájárul ahhoz, hogy a társadalom objektív képet alkothasson az alapítványok, közalapítványok működéséről. Az ellenőrzés eredményeinek célzott felhasználói a nyilvánosság, a jogalkotó, továbbá az alapítványok/közalapítványok esetén azok alapítója és szervei. Az ellenőrzött szervezetek szintjén a hiányosságok, szabálytalanságok feltárása, az ennek kapcsán megfogalmazott megállapítások elősegíthetik az alapítványok/közalapítványok szabályszerű gazdálkodását. A gazdálkodás szabályszerűségének bemutatásával az ellenőrzés értékteremtő módon járul hozzá az ÁSZ stratégiai céljainak megvalósításához, a nyilvánosság megfelelő tájékoztatásához.

Témasorszáma: 20

Az ellenőrzés típusa: rendszerellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATI ADÓSSÁGRENDEZÉS ELLENŐRZÉSE

A helyi önkormányzatok adósságrendeziési eljárásának ellenőrzése (második szakasz)

Az ellenőrzés célja annak értékelése, hogy az adósságrendeziési eljárások megindítása, lefolytatása szabályszerű volt-e, az önkormányzat gazdálkodása az adósságrendeziési eljárás alatt megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, az eljárás szereplői – kiemelten a pénzügyi gondnok – a jogszabályokban foglaltak szerint jártak-e el az adósságrendeziés során, a lefolytatott adósságrendeziési eljárások elérték-e a törvényben kitűzött célokat.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzati eladósodást 2011-ig csak a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényben (Ötv.) meghatározott adósság-felvételi korlát szabályozta, a korlát megsértését azonban jogszabályok nem szankcionálták. 2012-től jelentős szigorítás lépett életbe: a korábbi passzív szabályozást a stabilitási törvény hatályba lépésével aktív kontroll váltotta fel, a törvény előírásai alapján az önkormányzatok hitelfelvételei engedélykötelessé váltak. 1996-ban a fenti adósság-felvételi korlát bevezetése mellett az önkormányzatok adósságrendeziésének szabályozására is sor került. Az adósságrendeziési eljárás részben a lakosság védelmét szolgálja azzal, hogy biztosítja a kötelező feladatokhoz való hozzájutást az önkormányzat „csődje” esetén is. Az első szakasz ellenőrzési tapasztalatainak hasznosításával az ÁSZ pontosabban fókuszált ellenőrzési program alapján az adósságrendeziési eljárások, a szabályozás, az önkormányzatok gazdálkodásának problémáira nagyobb hatékonysággal deríthet fényt. A 2015. június 30. után lezárult adósságrendeziési eljárások ellenőrzésbe vonása további információkkal szolgálhat az önkormányzatok gazdálkodásának legújabb típusproblémáiról. Ezzel is támogatva az ÁSZ önkormányzatok vonatkozásában végzett preventív monitoring tevékenységét.

Az önkormányzati alrendszer az államháztartás része, az önkormányzatok adóssága ebből következően az államadósság részét képezi. Az adósságrendeziésre vonatkozó szabályozás alapjai annak ellenére csaknem 20 éve lényegében változatlanok, hogy az önkormányzatok finanszírozásának, gazdálkodásának keretei jelentős változásokon mentek keresztül. Az adósságrendeziésre vonatkozó jogszabályi környezet felülvizsgálata a 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (Mötv.) szabályozási környezete miatt is indokolt.

Az ellenőrzés alapján megfogalmazott javaslatok közvetlenül segíthetik az ellenőrzött önkormányzatok fizetőképességének helyreállítását. A helyi önkormányzatok adósságrendeziési eljárásának ellenőrzése során tett megállapításaink segítséget nyújthatnak az Országgyűlés törvényhozói munkájában, hozzájárulhatnak az irányítói tevékenység erősítéséhez. Az ellenőrzés ezen felül megerősítheti egy preventív monitoring funkció kialakítását a helyi önkormányzatok fizetőképességének megelőzése érdekében.

Az ellenőrzés típusa: **megfelelőségi és teljesítmény-ellenőrzés**

ÖNKORMÁNYZATOK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az önkormányzat gazdálkodását elszámoltathatóan végzi és megfelel-e annak az Alaptörvényben meghatározott alapvetésnek, hogy Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti. Érvényesül-e a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja, azaz az önkormányzat vagyona a közérdeket szolgálja, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele mellett.

Az ellenőrzés indokoltága és várható eredménye: Az önkormányzatok vagyona a nemzeti vagyon része, és az Alaptörvény is rögzíti, hogy a vagyonnal való gazdálkodás célja a közérdek szolgálata. Az ÁSZ az ÁSZ törvényben kapott felhatalmazással élve ellenőrzi az önkormányzatok gazdálkodását, működését, hogy az ellenőrzések megállapításaival támogassa az ellenőrzött önkormányzatok szabályszerű gazdálkodását, javaslataival elősegítse az Alaptörvényben megfogalmazott alapvetések érvényesülését a mindennapi életben az önkormányzatok szintjén. Az önkormányzati rendszerben zajló folyamatok holisztikus elemzése, a kockázatok folyamatos figyelemmel kísérése módszerével, az így kiválasztott önkormányzatok célzott, hatékony ellenőrzéseivel az ÁSZ betölti a legfőbb gazdasági ellenőrző szerv küldetését. Az egyes ellenőrzések megállapításaival és egy időszak ellenőrzési eredményeinek elemzésével az ÁSZ ráirányíthatja a jogalkotók figyelmét az önkormányzati alrendszerben esetlegesen felmerülő pénzügyi, szabályozási feszültségekre. Az elvégzett nagy számú ellenőrzés során az ÁSZ „jó gyakorlatokat” is azonosíthat, melyeket tanácsadó funkciója keretében szélesebb körben is megismertethet az érintettekkel, ezáltal is hozzájárulva az önkormányzati alrendszer szabályozott, átlátható, kiegyensúlyozott és fenntartható működéséhez.

A hatékony és célszerű ellenőrzések lebonyolítása érdekében az előzetes kockázatelemzés eredményeként meghatározott, a kiválasztott ellenőrzöttre egyedileg jellemző és hangsúlyosnak ítélt kockázatoknak megfelelően kiválasztott modulokkal történik az ellenőrzés.

- ✓ Integritás- és belső kontroll: az önkormányzatok működésének irányítottságát, korrupció elleni védettségét értékelheti
- ✓ pénzügy: A pénzügyi egyensúlyt és a pénzügyi folyamatokat értékelheti
- ✓ vagyongazdálkodás: az önkormányzati vagyongazdálkodást, a vagyon védelmét, értékének megőrzését, állagának megóvását értékelheti
- ✓ befektetési: a befektetési döntések szabályszerűségét, helyénvalóságát értékelheti
- ✓ jelentős beruházások: értékelheti a központi forrásokból is megvalósuló beruházások előkészítését, az önkormányzat felkészültségét a beruházás lebonyolítására
- ✓ teljesítmény-ellenőrzési: Az előbbi modulokhoz is kapcsolódóan vagy önállóan, a szervezet egészére illetve annak egyes részeire a teljesítménykategóriákat (eredményesség, célszerűség, hatékonyság, gazdaságosság) értékelheti. (többek között: a gazdasági terület teljesítménye, a vezetői teljesítmény)

Témasorszáma: 22

Az ellenőrzés típusa: megfelelőségi és teljesítmény-ellenőrzés

KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az államháztartás központi alrendszerébe tartozó szervezet gazdálkodása során elszámoltatható és megfelel-e annak az Alaptörvényben meghatározott alapvetésnek, hogy Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti. Érvényesül-e a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja, azaz a szervezet vagyona a közérdeket szolgálja, a közös szükségletek ki-elégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele mellett.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az államháztartás központi alrendszerébe tartozó szervezet vagyona a nemzeti vagyon része, és az Alaptörvény is rögzíti, hogy a vagyonnal való gazdálkodás célja a közérdek szolgálata. Az ÁSZ ellenőrzi az éves költségvetési törvény végrehajtását, az ellenőrzés során feltárt kockázatok és a terület folyamatos kockázatelemzésével beazonosított kockázatok kezelése érdekében ráépülő ellenőrzésekkel ellenőrzi a költségvetési szervek gazdálkodását, működését, hogy az ellenőrzések megállapításaival támogatja az ellenőrzött szervezetek szabályszerű gazdálkodását, javaslataival elősegítse az Alaptörvényben megfogalmazott alapvetések érvényesülését a mindennapi életben a szervezetek szintjén. A központi költségvetés rendszerében zajló folyamatok holisztikus elemzése, a kockázatok folyamatos figyelemmel kísérésének módszerével, az így kiválasztott szervezetek célzott, hatékony ellenőrzéseivel az ÁSZ betölti a legfőbb gazdasági ellenőrző szerv küldetését. Az egyes ellenőrzések megállapításaival és egy időszak ellenőrzési eredményeinek elemzésével az ÁSZ ráirányíthatja a jogalkotók figyelmét a központi alrendszerben vagy annak egy ágazatában esetlegesen felmerülő pénzügyi, szabályozási feszültségekre. Az elvégzett ellenőrzések során az ÁSZ „jó gyakorlatokat” is azonosíthat, melyeket tanácsadó funkciója keretében szélesebb körben is megismertethet az érintettekkel, ezáltal is hozzájárulva a költségvetési rendszer szabályozott, átlátható, kiegyensúlyozott és fenntartható működéséhez.

Az ellenőrzés a szervezet kockázatértékelése alapján, az egyedi és lényeges jellemzők figyelembevételével, az ellenőrzésre kiválasztott modullal vagy modulokkal történik az alábbi területeken:

- ✓ Integritás- és belső kontroll: a központi költségvetési szerv működésének irányítottságát, korrupció elleni védettségét értékeli;
- ✓ pénzügy: a pénzügyi egyensúlyt és a pénzügyi folyamatokat értékeli;
- ✓ vagyongazdálkodás: a központi költségvetési szervnél a vagyongazdálkodást, a vagyon védelmét, értékének megőrzését, állagának megóvását értékeli;
- ✓ jelentős beruházások: értékeli a központi forrásokból megvalósuló beruházások előkészítését, a szervezet felkészültségét a beruházás lebonyolítására;
- ✓ teljesítmény-ellenőrzések: értékeli a szervezet gazdasági területének eredményességét, valamint méri a vezetői teljesítményt;
- ✓ középírányító szervek ellenőrzése: az irányítási feladatokat, a gazdálkodási és vagyonkezelési feladatokat értékeli.

Az ellenőrzés típusa: megfelelési és teljesítmény-ellenőrzés

ÁLLAMI TULAJDONÚ (RÉSZTULAJDONÚ) GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy a társaság gazdálkodását elszámoltathatóan végzi és megfelel-e annak az Alaptörvényben meghatározott alapvetésnek, hogy Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti. Érvényesül-e a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja, azaz a társaság vagyona a közérdeket szolgálja, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele mellett. Ellenőrzi az ÁSZ továbbá, hogy a tulajdonosi joggyakorló jogait megfelelően gyakorolta és kötelességeit teljesítette-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Európai Unióban 1994. óta hatályos túlzott hiány eljárás kihívást jelent a tagállamok számára. Kiemelten fontosak a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek.

Az állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek ellenőrzése kiemelten fontos a nemzeti vagyon megőrzése, megóvása érdekében. Gazdálkodásuk jellemzően a közérdeklődés és a média figyelmének középpontjában áll, amihez hozzájárul a gazdálkodásuk körébe tartozó – közvetlen vagy közvetett állami tulajdonú, tehát végső soron a nemzeti vagyon részét képező – vagyon nagysága, illetve az általuk ellátott közszolgáltatások minősége és hatékonysága. A közszolgáltatási árképzés megalapozottsága és a rendszeres elszámoltatás feltételeinek kialakítása az ellenőrzése során nagy hangsúlyt kap. A közszolgáltatás árában és annak támogatásában meg kell jelennie az önköltségszámítás szempontjainak, amely biztosítja a működés fenntarthatóságát (eszközpótlást) is.

Az ellenőrzés a szervezet kockázatértékelése alapján, az egyedi és lényeges jellemzők figyelembevételével, az ellenőrzésre kiválasztott modullal vagy modulokkal történik az alábbi területeken:

- ✓ Integritás- és belső kontroll: a központi költségvetési szerv működésének irányítottságát, korrupció elleni védettségét értékeli;
- ✓ pénzügy: a pénzügyi egyensúlyt és a pénzügyi folyamatokat értékeli;
- ✓ vagyongazdálkodás: a központi költségvetési szervnél a vagyongazdálkodást, a vagyon védelmét, értékének megőrzését, állagának megóvását értékeli;
- ✓ jelentős beruházások: értékeli a központi forrásokból megvalósuló beruházások előkészítését, a szervezet felkészültségét a beruházás lebonyolítására;
- ✓ teljesítmény-ellenőrzések: értékeli a szervezet gazdasági területének eredményességét, valamint méri a vezetői teljesítményt.

Témasorszáma: 24

Az ellenőrzés típusa: megfelelési és teljesítmény-ellenőrzés

ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONÚ (RÉSZTULAJDONÚ) GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy a társaság gazdálkodását elszámoltathatóan végzi és megfelel-e annak az Alaptörvényben meghatározott alapvetésnek, hogy Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti. Érvényesül-e a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja, azaz a társaság vagyona a közérdeket szolgálja, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele mellett. Ellenőrzi az ÁSZ továbbá, hogy a tulajdonosi joggyakorló jogait megfelelően gyakorolta és kötelességeit teljesítette-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az önkormányzatok többségi tulajdonában álló gazdasági társaságok ellenőrzése kiemelten fontos a vagyon megőrzése, megóvása érdekében, valamint a kormányzati szektor elszámolásaiban megjelenő önkormányzati tulajdonú gazdálkodó szervezetek esetében, amelyekkel szemben alapvető követelmény, hogy gazdálkodásuk, működésük szabályszerű, az általuk szolgáltatott adatok minél megbízhatóbbak legyenek. A feladatellátás költségeinek, ráfordításainak alakulása a lakosság széles rétegét érinti.

Ellenőrzéseink feltárhatják, hogy az önkormányzat a feladatellátásához rendelt vagyon működtetését a tulajdonostól elvárható gondossággal végezte-e, a feladatot ellátó gazdasági társaság a szolgáltatási szerződésben foglaltak betartásával biztosította-e a feladat ellátását. Az ellenőrzés eredményeként meghatározhatóvá válnak a költségvetési hiányt befolyásoló szervezetek kockázatai, lehetővé válik ezen kockázatok csökkentése. Az ellenőrzés rávilágíthat arra, hogy a gazdasági társaság a vagyon használatával biztosította-e a szolgáltatás folytatásának feltételeit, az önkormányzat tulajdonosi felügyelete hozzájárult-e a szabályszerű gazdálkodáshoz és feladatellátáshoz. A megállapítások alapján megfogalmazott számvevőszéki javaslatok hasznosítása elősegítheti a meglévő hibák megszüntetését. A jó gyakorlatok bemutatásával az ÁSZ hozzájárulhat a követendő megoldások megismertetéséhez, terjesztéséhez.

Az ellenőrzés a szervezet kockázatértékelése alapján, az egyedi és lényeges jellemzők figyelembevételével, az ellenőrzésre kiválasztott modullal vagy modulokkal történik az alábbi területeken:

- ✓ Integritás- és belső kontroll: a központi költségvetési szerv működésének irányítottságát, korrupció elleni védetségét értékeli;
- ✓ pénzügy: a pénzügyi egyensúlyt és a pénzügyi folyamatokat értékeli;
- ✓ vagyongazdálkodás: a központi költségvetési szervnél a vagyongazdálkodást, a vagyon védelmét, értékének megőrzését, állagának megóvását értékeli;
- ✓ jelentős beruházások: értékeli a központi forrásokból megvalósuló beruházások előkészítését, a szervezet felkészültségét a beruházás lebonyolítására;
- ✓ teljesítmény-ellenőrzések: értékeli a szervezet gazdasági területének eredményességét, valamint méri a vezetői teljesítményt.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A MAGYAR NEMZETI BANK MŰKÖDÉSE SZABÁLYSZERŰSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: az MNB alapfeladatai közé nem tartozó tevékenységei és gazdálkodása tekintetében annak értékelése, hogy az MNB irányítási, döntéshozatali és ellenőrzési rendszerre szabályozottan és szabályszerűen működött-e; az MNB gazdálkodása és a központi költségvetéssel történő elszámolások szabályozottak és szabályszerűek voltak-e; a pénzügyi közvetítőrendszert felügyelő, ellenőrző és szabályozó tevékenysége, valamint szanálási hatósági tevékenysége megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ÁSZ tv. 5. § (10) bekezdése szerint az Állami Számvevőszék ellenőrzi az MNB gazdálkodását és a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII. törvényben foglaltak alapján folytatott, az alapvető feladatok körébe nem tartozó tevékenységét. Az ÁSZ évente értékeli az MNB gazdálkodását, a szabályszerű működés feltételeinek érvényesülését, valamint a központi költségvetéssel összefüggő elszámolások szabályszerűségét. Az ellenőrzés keretében az ÁSZ értékeli, hogy az MNB a jogszabályoknak, az alapító okiratának és a részvényesi jogokat gyakorló (az államháztartásért felelős) nemzetgazdasági miniszter határozatainak megfelelően működik-e.

Az ÁSZ az Országgyűlés legfőbb pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerveként jogosult ellenőrizni más fontos államigazgatási, államhatalmi vagy felügyeleti szervek gazdálkodását és működését. Az „ellenőrök ellenőréként” az ÁSZ munkájának eredményei hatványozottan jelentkezhetnek, hiszen megállapításai az ellenőrök tevékenységének szabályszerűbbé és hatékonyabbá tételében hasznosulhatnak. Ez is indokolja, hogy az MNB és a szervezetébe integrálódott PSZÁF tevékenységének ellenőrzésére minden évben sor kerül.

Az ellenőrzés alapvető hozadéka az Országgyűlés munkájának támogatása, az érdekeltek és a szélesebb közvélemény tájékoztatása az MNB működésének és gazdálkodásának szabályszerűségéről. Az ellenőrzés rámutathat a jogszabályok, a belső szabályozás és a szabályszerű működés hiányosságaira, ami segítheti a döntéshozókat az indokolt jogszabály módosításokra, kiegészítésekre vonatkozó javaslatok kidolgozásában. Az ellenőrzött szervezet vonatkozásában az ellenőrzés megállapításai és javaslatai hozzájárulhatnak a működés szabályozottságában, a kontrollok kialakításában esetlegesen fellépő hiányosságok kiküszöböléséhez, a belső szabályzatok és a gyakorlat felülvizsgálatához. A közvélemény számára hiteles információt nyújt az MNB működéséről és gazdálkodásáról, alapfeladatai közé nem sorolt feladatainak ellátásáról, a közpénzekkel való felelős gazdálkodásról, ezzel hozzájárul az általános szakmai tájékozottság javításához.

Témasorszáma: 26

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A NYILVÁNOS KÖNYVTÁRI ELLÁTÁS MŰKÖDÉSÉNEK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy a nyilvános könyvtárak pénzügyi és vagyongazdálkodása, kiemelten a könyvtárak által kezelt vagyon nyilvántartása és megőrzése, a belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése, valamint az intézményfenntartói feladatok ellátása szabályszerűen történt-e, a könyvtárakat érintő átszervezések, feladatátadások szabályszerűen valósultak-e meg, érvényesült-e az integritás szemlélet.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A könyvtárak fenntartására fordított közpénz nagysága, a nyilvános könyvtárak fenntartóinak sokszínűsége, a nyilvános könyvtárak, és a feladatellátó helyek számossága, valamint a könyvtárak által kezelt speciális vagyoni kör, továbbá a témakört érintően azonosított kockázatok alátámasztják a nyilvános könyvtárak ellenőrzésének szükségességét. Az egyes ellenőrzések megállapításaival és egy időszak ellenőrzési eredményeinek elemzésével az ÁSZ ráirányíthatja a jogalkotók figyelmét a központi alrendszerben vagy annak egy ágazatában esetlegesen felmerülő pénzügyi, szabályozási feszültségekre. A könyvtári ellátást érintően 2007-ben végzett utoljára önálló témaellenőrzést az ÁSZ.

ellenőrzés típusa: megfeleléségi ellenőrzés

A KÖZÉPÜLETEK ENERGIAHATÉKONYSÁGÁNAK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy kialakították-e a középületek energiahatékonyságának növelésére vonatkozó szakpolitikai keretet, rendelkezésre állnak-e megfelelő pénzügyi források a kitűzött terv/stratégia finanszírozásához, kialakították-e és működik-e az energiahatékonyági célkitűzések elérésének értékelését célzó monitoring rendszer.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az energiahatékonyssággal kapcsolatos szabályozás és a célkitűzések megvalósítása az Európai Unió és a tagállamok szintjén is érzékeny kérdés, hiszen a fenntartható fejlődés az Unió és a tagállamok közös szerződésben foglalt célja. Az Európai Unió uniós szinten 2020-ig 20%-os energia-megtakarítás elérését tűzte ki célul. A kitűzött cél elérésének elősegítése érdekében az európai unió Irányelveket fogadott el, amelyeket a tagállamoknak integrálniuk kellett nemzeti jogszabályaikba. Az uniós célok elérése érdekében Magyarország nemzeti szintű vállalást tett, amelyben meghatározó a közintézmények szerepvállalása. Az Európai Bizottság 2011. évi energiahatékonyági terve megállapította, hogy a legnagyobb energia-megtakarítást az épületeknél lehet elérni, az épületekkel kapcsolatos az Unió teljes energiafogyasztásának 40%-a.

A közszféra az energiahatékonyság javítása terén is példamutató szerepet kell, hogy betöltsön, ezért az uniós és hazai energiahatékonyági követelmények érvényesítésére, a jogszabályban előírt kötelezettségek teljesítésére a középületek esetében kiemelt figyelmet kell fordítani. Magyarországon összesen kb. 12 ezer állami tulajdonú és kb. ugyanennyi önkormányzati tulajdonú épület van. A központi kormányzat tulajdonában és használatában lévő középületek teljes alapterülete 3%-ának évente történő korszerűsítése kötelező előírás, továbbá az energiahatékonyság és a klímavédelem kiemelt szempont az állami és önkormányzati középületek felújításainál.

Az ellenőrzés megállapításaival, az energiahatékonyság javítására szánt források felhasználásával kapcsolatban feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében tett javaslatokkal hozzájárulunk a környezetvédelmi célok eléréséhez, támogatva ezzel a fenntartható fejlődést.

Az ellenőrzést nemzetközi párhuzamos ellenőrzés keretében tervezzük elvégezni. A téma közös ellenőrzése elősegíti az ellenőrzés eredményesebb végrehajtását, lehetővé téve a "legjobb gyakorlatok" azonosítását és a nemzetközi tudásmegosztást. Nemzetközi jellege miatt az ellenőrzés kiegészülhet teljesítmény ellenőrzéssel.

Témasorszáma: 28

ellenőrzés típusa: megfelelőségi ellenőrzés

AZ ORSZÁGOS NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK FENNTARTÁSÁBAN LEVŐ INTÉZMÉNYEK GAZDÁLKODÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az országos nemzetiségi önkormányzatok által alapított intézmények gazdálkodása, a belső kontrollrendszer kialakítása és működése, a fenntartó önkormányzat által nyújtott támogatás, illetve az államháztartásból meghatározott célra ingyenesen juttatott vagyon felhasználása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredmények: Az országos nemzetiségi önkormányzatok az általuk képviselt nemzetiség kulturális autonómiájának megteremtése érdekében intézményeket hozhatnak létre és vehetnek át. Az éves költségvetési törvények közvetlenül az intézményfenntartó országos nemzetiségi önkormányzatokhoz rendelik az általuk fenntartott intézmények működési támogatását. Az ÁSZ 2015. évben valamennyi országos nemzetiségi önkormányzat gazdálkodását értékelte, ellenőrizte az önkormányzatokat és azok hivatalát, továbbá azokat az intézményeket, amelyek gazdálkodási feladatait a hivatalok látták el. Az ellenőrzés folytatása az országos önkormányzatok fenntartásába tartozó további, gazdasági szervezettel rendelkező, önállóan működő és gazdálkodó intézmények bevonásával indokolt. Az önkormányzati intézmények költségvetési gazdálkodásának, belső kontrollrendszerének kialakítása és működtetése ellenőrzésével biztosítjuk a közpénzfelhasználás minél szélesebb körének ellenőrzését, ennek során azonos szempontok szerint értékeljük az egyes országos nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában levő intézmények gazdálkodási tevékenységét.

Az ellenőrzés eredményeként az ellenőrzött költségvetési szervek gazdálkodása javulhat, átfogó képet kaphatunk az országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények gazdálkodásának sajátosságairól, hiányosságairól és az alkalmazott jó gyakorlatokról. Az ellenőrzés tapasztalatai alapján, hiányosságok feltárásával, azok megszüntetésére vonatkozó javaslatokkal hozzájárulunk a közpénzek átlátható, szabályszerű felhasználásához.

II.

**TÖRVÉNY SZERINT ÉVES, KÉTÉVES GYAKORISÁGGAL
ELVÉGZENDŐ ÉS EGYÉB ESEMÉNYHEZ KÖTÖTT ELLEN-
ŐRZÉSEK**

Az ellenőrzés típusa: **megfelelőségi ellenőrzés**

2016. ÉVI ZÁRSZÁMADÁS

Magyarország 2016. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése

Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy a zárszámadási törvényjavaslat tartalma, szerkezete megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak; az Alaptörvény és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény államadósságra vonatkozó előírásai érvényesültek-e, az államháztartás központi alrendszerében a hiány alakulása megfelelt-e a 2016. évi központi költségvetésről szóló törvény (Kvtv.) előírásainak. Az államháztartás bevételeit a Kvtv.-ben rögzítettekkel összhangban, a közpénzekkel való gazdálkodás jogszabályi követelményeinek megfelelően használták-e fel, a törvényjavaslat valósághűen mutatja-e be a költségvetés végrehajtására vonatkozó pénzügyi adatokat, információkat; a központi költségvetés bevételi és kiadási előirányzatainak teljesítése megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak és tartalmaz-e lényeges hibát; a költségvetés végrehajtásában jog- és hatáskörrel rendelkezők a 2016. évi költségvetésben meghatározott pénzügyi keretek között szabályszerűen gazdálkodtak-e a közpénzekkel.

Az ellenőrzés kiterjed a 2017. évi költségvetési folyamatok nyomon követésére, kiemelten az államadósság alakulására ható tényezők monitoringjára is.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Alaptörvény szerint a központi költségvetés végrehajtásának ellenőrzését az ÁSZ végzi el. Az ÁSZ tv. előírásainak megfelelően a zárszámadási ellenőrzés végrehajtása az ÁSZ éves gyakorisággal elvégzendő feladata. Az ÁSZ törvényi kötelezettségének teljesítésével hozzájárul ahhoz, hogy az Országgyűlés a zárszámadási törvény elfogadásával kapcsolatban megalapozott döntést hozzon. Az ellenőrzés eredményeként teljes és objektív kép alkotható a 2016. évi zárszámadási törvényjavaslatban szereplő adatok megbízhatóságáról, megállapításaival elősegíti az ellenőrzöttek közpénzekkel való felelős gazdálkodását. Az ÁSZ az ellenőrzéssel hozzájárul az értékteremtő rend kialakításához és megőrzéséhez.

Témasorszám: 30

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

**AZ ÁLLAMI VAGYON FELETTI TULAJDONOSI JOGGYAKORLÁSSAL
KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉGEK ELLENŐRZÉSE**

Az ellenőrzés célja: annak megítélése, hogy az állam tulajdonosi jogait gyakorló szervezetek tulajdonosi joggyakorlása megfelelt-e a vonatkozó jogszabályok előírásainak.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 3. § (4) bekezdése szerint az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenységeket az ÁSZ évente ellenőrzi. A Nemzeti Földalap feletti tulajdonosi joggyakorlással kapcsolatos tevékenység éves gyakorisággal történő ellenőrzéséről pedig a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény 14. § (1) bekezdése rendelkezik.

Az ellenőrzés eredményeként az ÁSZ véleményt formál arról, hogy a Magyar Állam tulajdonosi joggyakorlásában érintett szervezetek működése és az állami vagyonnal való gazdálkodása összhangban volt-e az állami vagyonra vonatkozó jogszabályok rendelkezéseivel. Az ellenőrzés rámutathat az állami vagyon feletti joggyakorlás tevékenységeinek esetleges szabályozási problémáira és hiányosságaira, hozzájárulva az állami vagyon feletti kontrollok, a felelős, szabályszerű vagyongazdálkodás erősítéséhez.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZATOT ÉS A KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOKAT OSZTOTTAN MEGILLETŐ BEVÉTELEK 2017. ÉVI MEGOSZTÁSÁRÓL SZÓLÓ ÖNKORMÁNYZATI RENDELET FELÜLVIZSGÁLATA

Az ellenőrzés célja: A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek 2017. évi forrásmegosztási rendeletben előírt megosztásának, valamint a helyi adóztatással kapcsolatos kiadások megállapítása, elszámolása szabályszerűségének ellenőrzése.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek körét, valamint a forrásmegosztás szabályait a fővárosi önkormányzat és a kerületi önkormányzatok közötti forrásmegosztásról szóló CXXXIII. törvény határozza meg. A törvény előírása alapján a Fővárosi Önkormányzat tárgyévre vonatkozó forrásmegosztási rendeletét az ÁSZ felülvizsgálja. Ha az ÁSZ megállapítja, hogy a Fővárosi Önkormányzat vagy valamely kerületi önkormányzat jogosulatlan forráshoz jutott vagy az őt jogszerűen megillető forrásnál alacsonyabb összegben részesült, ennek mértékével a forrásmegosztási törvény alapján meghatározott, a felülvizsgálat lezárását követő évi forrásmegosztást a fővárosi önkormányzat rendeletében módosítja.

Az ellenőrzés várható hasznosulását négy szinten tervezzük. A törvényalkotás számára tapasztalatok állnak rendelkezésre a forrásmegosztás szabályozásáról, a forrásmegosztási rendelet szabályszerűségéről, következtetés vonható le arra vonatkozóan, hogy indokolt-e jogszabályi módosítás kezdeményezése. Az ellenőrzés az ellenőrzött számára visszajelzést ad a forrásmegosztás végrehajtásának szabályosságáról, javaslataival hozzájárul az esetleges hiányosságok kiküszöböléséhez. A társadalom számára jelzi, hogy a közpénz tervezett megosztása sem maradhat ellenőrizetlenül, az ÁSZ értékteremtő rend kialakításához és megőrzéséhez hozzájáruló tevékenysége pozitív hatással lesz a szervezetről kialakított összkép formálására. Az ÁSZ szervezetén belül lehetőség nyílik arra, hogy az intézmény erősítse hozzáadott értéket teremtő elemző tevékenységét és tanácsadó szerepét.

Témasorszám: 32

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

**A 2016. OKTÓBER 2-ÁN MEGTARTOTT ORSZÁGOS NÉPSZAVAZÁS
LEBONYOLÍTÁSÁHOZ FELHASZNÁLT PÉNZESZKÖZÖK ELSZÁMOLÁSÁNAK
ELLENŐRZÉSE**

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy a 2016. október 2-án megtartott országos népszavazás lebonyolítására fordított pénzeszközök tervezése, felhasználása, elszámolása és annak ellenőrzése szabályszerű volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ellenőrzés az országos népszavazás előkészítése és lebonyolítása során igénybe vett pénzeszközök szabályszerű felhasználására fókuszál. Az ellenőrzés eredményeként értékeljük, hogy az országos népszavazás előkészítésénél és lebonyolításánál a központi költségvetésből biztosított pénzeszközök felhasználása az érintett szervezeteknél összhangban volt-e a választási eljárásra vonatkozó jogszabályi környezet rendelkezéseivel, amellyel eleget teszünk a törvényben előírt, Országgyűlés felé fennálló tájékoztatási kötelezettségünknek.

Ellenőrzésünkkel véleményt formálunk az országos népszavazás előkészítése és lebonyolítása során a felelős szervezeteknél felhasznált pénzeszközök jogszabályokban leírtaknak megfelelő tervezéséről, felhasználásáról, elszámolásáról és ellenőrzéséről. Az ellenőrzéssel rámutathatunk az országos népszavazás előkészítése és lebonyolítása során felhasznált pénzeszközökkel kapcsolatos esetleges szabályozási problémákra, így ellenőrzésünk hozzájárulhat az országos népszavazás előkészítése és lebonyolítása során felhasznált pénzeszközök feletti kontrollok erősítéséhez. Kapcsolódó megállapításainkkal elősegíthetjük, támogathatjuk a jogalkotói és a szabályozói munkát.

Ellenőrzésünk megalapozhatja a joggyakorlásban résztvevő szervezetek tevékenységét szabályozó törvényi előírások, belső szabályzatok, eljárási rendek felülvizsgálatát. Az esetlegesen feltárt szabályozási és kontroll hiányosságok bemutatásával ellenőrzésünk hozzájárul azok kijavításához, valamint közvetetten a népszavazások előkészítése és lebonyolítása során a közpénzek felhasználásával kapcsolatos közbizalom erősítését.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

AZ IDŐKÖZI VÁLASZTÁSOKRA FORDÍTOTT PÉNZESZKÖZÖK FELHASZNÁLÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

Az ellenőrzés célja: annak megállapítása, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a helyi nemzetiségi önkormányzati képviselők időközi választására fordított pénzeszközök tervezése, felhasználása, elszámolása és annak ellenőrzése szabályszerű volt-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az ellenőrzés az időközi választások (illetve megismételt választások) előkészítése és lebonyolítása során igénybe vett pénzeszközök szabályszerű felhasználására fókuszál. Az ellenőrzés eredményeként értékeljük, hogy az időközi választások előkészítésénél és lebonyolításánál a központi költségvetésből biztosított pénzeszközök felhasználása az érintett szervezeteknél összhangban volt-e a választási eljárásra vonatkozó jogszabályi környezet rendelkezéseivel, amellyel eleget teszünk a törvényben előírt, Országgyűlés felé teendő tájékoztatási kötelezettségünknek.

Ellenőrzésünkkel véleményt formálunk az időközi választások előkészítése és lebonyolítása során az ellenőrzéssel érintett szervezeteknél felhasznált pénzeszközök jogszabályokban leírtaknak megfelelő tervezéséről, felhasználásáról, elszámolásáról és ellenőrzéséről. Az ellenőrzéssel rámutathatunk az időközi választás előkészítése és lebonyolítása során felhasznált pénzeszközökkel kapcsolatos esetleges szabályozási problémákra, így ellenőrzésünk hozzájárulhat az időközi választások előkészítése és lebonyolítása során felhasznált pénzeszközök feletti kontrollok erősítéséhez. Kapcsolódó megállapításainkkal elősegíthetjük, támogathatjuk a jogalkotói és a szabályozói munkát.

Ellenőrzésünk megalapozhatja a joggyakorlásban résztvevő szervezetek tevékenységét szabályozó törvényi előírások, belső szabályzatok, eljárási rendek felülvizsgálatát. Az esetlegesen feltárt szabályozási és kontroll hiányosságok bemutatásával ellenőrzésünk hozzájárul azok kijavításához, valamint közvetetten a választások előkészítése és lebonyolítása során a közpénzek felhasználásával kapcsolatos közbizalom erősítését.

Témasorszám: 34

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLŐ PÁRTOK GAZDÁLKODÁSA TÖRVÉNYESSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

- 1 A Magyar Szocialista Párt 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 2 A Jobbik Magyarországért Mozgalom 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 3 A Lehet Más a Politika 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 4 A Demokratikus Koalíció 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 5 Az Együtt – Korszakváltók Pártja 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 6 A Magyar Liberális Párt 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 7 A Párbeszéd Magyarországért Párt 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy a közzétett éves beszámolók a törvényi előírásoknak megfeleltek-e, a könyvvizetés és gazdálkodás során betartották-e a vonatkozó jogszabályi és belső előírásokat; a párt a működéséhez szabályszerűen igénybe vehető forrásokat használt-e fel, valamint a kockázatjelzések alapján lényegesre kijelölt ügyek szabályossága.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 5. § (11) bekezdés a) pontja, valamint a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény 10. § (1) bekezdése alapján a pártok gazdálkodása törvényességének ellenőrzésére az ÁSZ jogosult. Törvényi előírás alapján az ÁSZ két évente ellenőrzi azoknak a pártoknak a gazdálkodását, amelyek rendszeres költségvetési támogatásban részesültek. A törvényi előírásokat, valamint az ÁSZ által meghirdetett, nyilvános módszertant figyelembe véve az ellenőrzés hatóköre kiegészülhet kockázatjelzések alapján, a kockázatértékelés függvényében további lényeges ügyek szabályosságának ellenőrzésével az ellenőrzés megkezdésének időpontjáig.

A gazdálkodás szabályszerűségének, a felhasznált közpénzek nagyságának bemutatásával a társadalom objektív képet alkothat a pártok működéséről. Az ellenőrzés megállapításai gazdálkodás megfelelőségének bemutatásával elősegíthetik, hogy a törvényalkotók konkrét lépéseket tegyenek a pártok finanszírozására vonatkozó szabályozások megváltoztatása, átláthatóbbá, ellenőrizhetőbbé tétele irányába. Az ellenőrzés rámutat a pártok gazdálkodásával kapcsolatos jó gyakorlatokra és szabálytalanságokra. A hiányosságok, szabálytalanságok feltárása, az ennek kapcsán megfogalmazott megállapítások elősegíthetik a törvényi rendelkezések megsértésének szankcionálását.

Az ellenőrzés típusa: szabályszerűségi ellenőrzés

A KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁSBAN RÉSZESÜLŐ PÁRTALAPÍTVÁNYOK GAZDÁLKODÁSA TÖRVÉNYESSÉGÉNEK ELLENŐRZÉSE

- 1 A Táncsics Mihály Alapítvány gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 2 A Gyarapodó Magyarországért Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 3 Az Ökopolisz Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 4 Az Új Köztársaságért Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 5 Az Együtt Magyarországért Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 6 A Liberális Magyarországért Alapítvány 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése
- 7 A Megújuló Magyarországért Alapítvány 2015-2016. évi 2015-2016. évi gazdálkodása törvényességének ellenőrzése

Az ellenőrzés célja: annak értékelése, hogy az alapítvány törvényesen gazdálkodott-e; az éves számviteli beszámolók és az alapítvány tevékenységéről szóló éves jelentések a jogszabályi előírásoknak megfeleltek-e; a könyvvizetés és gazdálkodás során a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és belső előírásokat betartották-e.

Az ellenőrzés indokoltsága és várható eredménye: A pártok működését segítő tudományos, ismeretterjesztő, kutatási, oktatási tevékenységet végző alapítványokról szóló 2003. évi XLVII. törvény alapján az alapítványok gazdálkodása törvényességének ellenőrzésére az ÁSZ jogosult. Törvényi előírás alapján az ÁSZ két évente ellenőrzi azoknak az alapítványoknak a gazdálkodását, amelyek e törvény szerint költségvetési támogatásban részesültek.

Az ellenőrzés a gazdálkodás szabályszerűségének bemutatásával hozzájárul ahhoz, hogy a társadalom objektív képet alkothasson a pártalapítványok működéséről. Az ellenőrzés eredménye elősegítheti, hogy a jelentésben foglalt megállapítások, következtetések és javaslatok alapján a törvényalkotók konkrét lépéseket tegyenek a pártalapítványok finanszírozására vonatkozó szabályozások megváltoztatása, átláthatóbbá, ellenőrizhetőbbé tétele irányába. Az ellenőrzött szervezetek szintjén a hiányosságok, szabálytalanságok feltárása, az ennek kapcsán megfogalmazott megállapítások elősegíthetik a pártalapítványok szabályszerű gazdálkodását. A gazdálkodás szabályszerűségének bemutatásával az ellenőrzés értékkeremtő módon járul hozzá az ÁSZ stratégiai céljainak megvalósításához.
